

Straníckopolitické zabezpečenie bojovej služby v pohotovostnom systéme PVOŠ

XVII. zjazd KSČ na základe objektívneho zhodnotenia medzinárodnej a vojenskopolitickej situácie zvýraznil potrebu ďalšieho zvyšovania obranyschopnosti krajiny, ako jednu z rozhodujúcich úloh ČSĽA v ďalšom období. V komplexe opatrení na udržanie obranyschopnosti venuje ÚV KSČ, jeho predsedníctvo, veliteľské a politické orgány ČSĽA osobitnú pozornosť neprestajnému zvyšovaniu bojovej pohotovosti ČSĽA.

Všetky závery najvyšších stranických a štátnych orgánov a velenia ČSĽA, vzťahujúce sa k vysokej a nepretržitej bojovej pohotovosti ČSĽA, ako celku majú mimoriadnu a aktuálnu platnosť najmä vo vojsku PVOŠ, ktoré má dôležitú úlohu v systéme obrany socialistických krajín. Jeho dôležitosť vyplýva z analýzy vojenskostrategických koncepcií súčasného imperializmu, ktoré prísudzujú rozhodujúcu úlohu momentu prekvapenia a prostriedkom vzdušného napadnutia veľkej ničivej sily pri zasadení prvého úderu.

Konkrétnym výrazom ich zámerov je uskupenie a pripravenosť vojsk NATO, ne-

pretržitá modernizácia prostriedkov vzdušného napadnutia, stále menšie normy pre začatie vzdušného úderu. Vojsko PVOŠ preto nepretržite udržuje takú úroveň bojovej pohotovosti, ktorá dovoľuje okamžité pristúpiť na plnenie bojových úloh pri obrane administratívnych, politických a ekonomických centier štátu, ako aj uskupení vojsk pred napadnutím zo vzduchu. Je povinné včas zistiť vzdušného nepriateľa a zničiť ho skôr než môže splniť bojovú úlohu.

Táto požiadavka je v čase mieru zabezpečovaná **pohotovostným systémom PVOŠ**. V ňom sa koncentruje celý komplex materiálnych, technických, organizačných, morálnych a politických i psychologických faktorov zabezpečujúcich nepretržitú bojovú pohotovosť. Plnenie úloh tohto systému zabezpečuje **bojová služba** vyčlenených pohotovostných jednotiek a smien, ktorá zaujíma osobitné miesto v bojovej pohotovosti jednotiek a útvarov PVOŠ. Je plnením bojovej úlohy a vyžaduje vysokú uvedomelosť a úroveň bojového majstrovstva, nepretržitú bdelosť a vnútornú pri-

pravenosť jednotlivcov a kolektívov na okamžité vedenie bojovej činnosti. Je charakteristická zvýšením pocitu osobnej zodpovednosti za splnenie bojovej úlohy, značným vypätím psychických a fyzických síl príslušníkov hotovostných smien a jednotiek.

Náročnosť úloh, ktoré každodenne plnia vyžaduje, aby im zo strany veliteľov, politických pracovníkov, stranických a zväzových organizácií bola venovaná prvoradá pozornosť a starostlivosť v príprave a pri výkone bojovej služby.

Dôležitým prostriedkom v mobilizácii príslušníkov PVOŠ pre bdelý a vzorný výkon bojovej služby je **stranickopolitická práca**. Celým svojím obsahom je povolaná vychovávať a rozvíjať morálne a politické, bojové i psychické vlastnosti potrebné pre výkon bojovej služby. Stranickopolitická práca v bojovej službe je: „... azda najzložitejším a najzodpovednejším úsekom činnosti politických orgánov. Nie je možné v nej trpieť ani najmenší formalizmus a nekonkrétnosť. Ak pripravujeme vojakov do bojovej služby, približujeme ich v morálne a politickom i psychologickom hľadisku požiadavkám reálnej situácie, pripravujeme ich na činnosť v podmienkach možnej vojny“ (Jepišev, A. A.: Některé otázky stranickopolitické práce. Praha, NV 1971, s.172).

Pri jej organizovaní a uskutočňovaní sa velitelia, politickí pracovníci a stranické organizácie riadia závermi zjazdov a jednotlivých zasadnutí ÚV KSČ, stanovami KSČ, Smernicami pre prácu politických orgánov v ČSEA, Smernicami pre prácu ZO KSČ v ČSEA a ďalšími dokumentami vydanými ÚV KSČ, ako aj Pokynmi pre uskutočňovanie stranickopolitické práce v jednotlivých druhoch vojsk PVOŠ a na veliteľských stanovištiach pri plnení úloh v pohotovostnom systéme, vydanými politickým oddelením PVOŠ.

Činnosť príslušníkov hotovostných smien a jednotiek pri plnení úloh bojovej služby má jasne vyhradené etapy: príprava, výkon a vyhodnotenie výsledkov bojovej služby. Stranickopolitická práca sa preto prispôbuje týmto etapám.

Bojová služba sa organizuje a uskutočňuje nepretržite. Na jej výkone sa zúčastňujú všetci príslušníci jednotiek a útvarov PVOŠ. V súvislosti s tým samotné stranickopolitické zabezpečenie **prípravy** do bojovej služby treba vidieť v širokom a v úzkom zmysle. **Stranickopolitické zabezpečenie prípravy v širokom zmysle** predstavuje prakticky celý systém politickej a ideovej výchovy v celom procese výchovy a výcviku

ku pôsobiaci hlavne v prospech morálneho a politického stavu, od ktorého je výkon služby priamo závislý. Plne a diferencovane sa využíva obsah základných foriem politickej prípravy a masovej politickej práce v spojení s úlohami bojovej služby. Do predia vstupuje najmä výchova k vedec-kému svetovému názoru, socialistickému vlastenectvu, proletárskemu a socialistickému internacionalizmu, čo tvorí ideovú základňu formovania a rozvíjania morálnych a politických i bojových vlastností. Pevnou húšťavou tohto procesu je výchova k triednej nenávisti motivujúca k bdelosti a ostražitosti, k sústavnému boju proti sebauspokojeniu, k zodpovednému a presnému výkonu služby.

V jednote so zabezpečovaním vysokej morálnej a politickej i psychologické prípravenosti príslušníkov PVOŠ sa venuje pozornosť v stranickopolitické práci kvalite bojovej prípravy. Velitelia, politickí pracovníci, stranické organizácie zabezpečujú, aby sa celý proces bojovej prípravy uskutočňoval v súlade s požiadavkami bojovej služby. Dôraz sa kladie na zapracovanie nových vojakov, práporčikov a dôstojníkov na urýchlenie ich prípravy na samostatné držanie bojovej služby. Pri tom sa nezabúda na prípravu a výchovu triednych špecialistov rozhodujúcich odborností, od ktorých závisí efektívne využitie bojovej techniky pri plnení úloh v bojovej službe.

Nástup do bojovej služby znamená prechod od každodenného života, k zložitej a napätej činnosti a preto vyžaduje určité preorientovanie psychiky príslušníkov PVOŠ, ktorí nastupujú do bojovej služby. Prax potvrdzuje závery o tom, že prípravenosť vojaka na ľubovoľnú činnosť, t. zn. aj na bojovú službu má okrem spoločnej prípravenosti (morálnej a politickej, profesionálnej, atď.) aj druhú stránku — stav prípravenosti konať v daný moment, čo možno dosiahnuť účinnou stranickopolitickou prácou. Preto úspech výkonu bojovej služby je vo veľkej miere závislý od kvality **stranickopolitického zabezpečenia prípravy v úzkom zmysle**, t. j. bezprostrednej prípravy určených smien a jednotiek na výkon bojovej služby.

Bezprostrednú prípravu a jej stranickopolitické zabezpečenie organizujú a uskutočňujú velitelia a politickí pracovníci jednotiek nastupujúcich do bojovej služby. Účinnosť ich práce, ako ukazuje prax sa zvyšuje, ak sa v svojej práci opierajú o stranícky a zväzový aktiv. Veľký význam v tomto období má kvalitná a efektívna masová a politická práca pri objasňovaní konkrétnej medzinárodnej a vojenskopolit-

tickej situácie v období nástupu do bojovej služby. Pri tom je dôležité zvýrazňovať politický a internacionálny charakter bojovej služby, nevyhnutnosť vysokej bdlosti a nepretržitej bojovej pohotovosti. Skúsenosti potvrdzujú, že takto uskutočňovaná masová a politická práca u príslušníkov smien vyvoláva zvýšenú zodpovednosť za svoju činnosť, snahu vzorne vykonávať funkčné povinnosti v bojovej službe, aktivizuje morálne a politické, bojové i psychické vlastnosti potrebné pre výkon služby.

Dôležitou podmienkou vzorného výkonu bojovej služby je náročné hodnotenie morálneho a politického, psychického i fyzického stavu príslušníkov jednotiek nastupujúcich do bojovej služby. Diferencovanú pozornosť v stranickopolitických prácach počas prípravy treba venovať tým, ktorí plnia úlohy dlhodobé a u ktorých sa môžu vyskytnúť prejavy nezdravej profesionálnej istoty.

Súbežne s tým sa organizuje stranickopolitická práca zameraná na všesirannú prípravu bojovej techniky na zasadenie do bojovej pohotovosti, na prehĺbovanie znalostí spôsobov jej použitia v rôznych situáciách, na zladovanie činnosti jednotlivých smien. Politickí pracovníci spolu s veliteľmi venujú pozornosť kvalite prípravy jednotlivých špecialistov a obslúh. Prostredníctvom stranickopolitických prác sa im pripomínajú funkčné povinnosti, zvláštnosti bojovej služby, zvýrazňuje sa nevyhnutnosť vysokého technického stavu bojovej techniky pre splnenie bojových úloh, organizujú sa akcie na pomoc technickej príprave. Tomu musí napomáhať aj názorná agitačná na veliteľských stanovištiach a jednotlivých pracoviskách.

Pri tom nejde v bezprostrednej príprave bojovej služby zabúdať v stranickopolitických prácach na správne rozmiestnenie komunistov a zväzákov v jednotlivých smenách. S prihliadnutím na funkčné povinnosti komunistov a zväzákov, ich skúsenosti, umenie vplývať na ostatných uskutočňuje ZVP hotovostnej jednotky v spolupráci s výborom stranickej a zväzackej organizácie výber a prípravu stranicových a zväzackých organizátorov a agitátorov jednotlivých smien. V príprave im zadávajú konkrétne úlohy, pomáhajú im pripraviť besedy, zabezpečovať materiál na názornú agitačnú a kultúrno výchovnú činnosť v objektoch hotovosti. V praxi sa osvedčuje zameriavať pozornosť v príprave aktívu na štúdium vojenskopolitických situácií v období nástupu do bojovej pohotovosti, na ujasnenie záverov obsiahnutých vo vojenských

poriadkoch, predpisoch, inštrukciách, ktoré sa viažu k výkonu bojovej služby.

Veľký význam pre upevňovanie pocitu osobnej zodpovednosti za obranu vzdušného priestoru ČSSR a socialistických krajín, pre mobilizáciu príslušníkov smien na úspešné splnenie úloh v bojovej službe má akt nástupu do bojovej služby.

S nástupom hotovostných smien do bojovej služby sa ťažisko života jednotlivca a útvarov prenáša do objektov bojovej služby. Mení sa spôsob života, zvyšujú sa nároky na ľudí. **Stranickopolitická práca sa preto v etape výkonu bojovej služby musí stať ešte viac aktívnu, tvorivú, musí zahŕňať všetky kategórie vojakov v bojovej službe.** Od veliteľa smeny, stranickeho a zväzackého organizátora sa vyžaduje tvorivý prístup k uskutočňovaniu prijatých opatrení, správny výber foriem a metód stranickopolitického vplyvu na príslušníkov smien v tej ktorej zložitej situácii. Jediné tak, ako ukazujú skúsenosti možno zabezpečiť, aby každý príslušník smeny bdelo vykonával službu, riadne zachovával predpisy, poriadok a režim v objektoch bojovej služby, pravidlá používania a prevádzky bojovej techniky, aby dal všetku silu a vedomosti pre úspešné splnenie stanovených úloh.

Výkon bojovej služby je dobrou školou výchovy vysokých morálnych a politických i bojových kvalít vojakov. Udržiava a posilňuje u príslušníkov hotovostných smien psychologickú pripravenosť na riešenie bojových úloh, rozvíja city vysokej bdlosti, rýchlosť reakcií, samostatnosť, iniciatívu a cieľavedomosť. Zároveň však, ako ukazuje prax bojovej služby, život a činnosť s ňou spojená vyvoláva zvýšený útlm smien, znižuje ich práceschopnosť. Občas vyvoláva u niektorých vojakov prehnaté sebavedomie a niekedy aj sebauspokojenie a zníženie bdlosti.

Tieto fakty nie je možné nebrať do úvahy v stranickopolitických prácach pri zabezpečovaní priebehu bojovej služby. Jednou z ciest boja s týmito javmi je aktivizácia pocitu vysokej zodpovednosti účinnou politickou prípravou. Vzrastajúcu intenzitu musí nadobúdať masová politická práca. Pre obnovu duševných a fyzických síl treba organizovať kultúrno-výchovnú a športovú činnosť vo chvíľkach oddychu.

Úspešné splnenie úloh bojovej služby je nemysliteľné bez vysokej organizovanosti, disciplinovanosti a presnosti všetkých príslušníkov smeny. Úspech sa spravidla dosahuje tam, kde každý vojak je pod účinným stranickopolitickým vplyvom, kde sa bojuje proti všetkým prejavom nedbalosti,

lajďáctva a ľahostajnosti pri výkone bojovej služby. Výchova k uvedomeľej vojenskej disciplíne a kolektívnemu čineniu za splnenie bojových úloh musí nájsť odraz najmä v kvalite časovej, technologickej disciplíny, ako i v disciplíne bojovej služby pri plnení noriem bojovej pohotovosti, pri zabezpečovaní bojaskopnosti techniky a plnení predpisov a nariadení v bojovej službe.

Všetrannú pomoc veliteľom smien pri zabezpečovaní vysokej morálnej a politickej i psychologickej pripravenosti a vojenskej disciplíny v priebehu bojovej služby poskytuje stranícky, zväzácky organizátor a agitátor smeny, ktorí pracujú najmä s jednotlivcami a malými skupinami vojakov. Ich úlohou je, aby osobným príkladom, povzbudzujúcim slovom kladne vplývali na svojich druhov, osobným stykom s príslušníkmi smeny získavali prehľad o názoroch a náladách, včas informovali veliteľa smeny o všetkých problémoch. Zúčastňujú sa na vyhodnocovaní plnenia úloh jednotlivcami a popularizácii najlepších.

Veliteľ smeny, stranícky a zväzácky organizátor vedú príslušníkov smeny k vysokej zodpovednosti za trvalú a kvalitnú pripravenosť bojovej techniky a jej rýchlu opravu. Dôraz sa kladie na kvalitu predpísaných prác a funkčnú kontrolu bojovej techniky.

V priebehu bojovej služby má svoje miesto politická príprava a výcvik. V tomto období nadobúda vzrastajúcu intenzitu masová politická práca, pomocou ktorej sa smeny zoznamujú s vnútornou a medzinárodnou situáciou, s aktuálnymi otázkami politiky strany. Na politicko-výchovnej práci s hotovostnými smenami v bojovej službe sa aktívne zúčastňujú komunisti z vedenia a štábu útvaru a jednotky. Ako ukazujú skúsenosti, besedujú s vojakmi na politické a vojenskotechnické témy, objasňujú im nevyhnutnosť bdieľajúceho výkonu služby, zdôrazňujú jasvujúce nároky, odovzdávajú a rozširujú dobré skúsenosti z práce jednotiek.

Držanie bojovej služby sa nezaobíbe bez nepretržitého vplyvu veliteľa a ZVP hotovostnej jednotky. Oni uskutočňujú kontrolu dôsledného plnenia služby, opatrení prijatých pre straníckopolitické zabezpečenie bojovej služby. Spolu so ZO KŠČ sa zúčastňujú na vytváraní a udržiavaní atmosféry sústredenosti a zodpovednosti, presnej organizácie služby, vysokej bdlosti pre úspešné splnenie stanovených úloh. Preto by mali v bojom postavení pravidelne pracovať s aktívom, operatívne informovať smeny o posledných udalostiach vo svete,

zabezpečovať prácu s dennou tlačou, kvalitu výcviku a jednotlivých foriem politickej prípravy vedených v týchto postaveniach. Stranícke a zväzácke organizácie v tomto období kladú dôraz na príkladnosť komunistov a zväzákov v hotovostných smenách pri plnení úloh bojovej služby. Na výborové a členské schôdze zaraďujú otázky vyplývajúce z problematiky bojovej služby. Bojujú s tolerantnosťou a ľajďáctvom.

Straníckopolitická práca veliteľov, politických pracovníkov, stranického a zväzáckeho aktívu v etape výkonu bojovej služby musí zabezpečiť, aby sa komunistické presvedčenie vojakov pretavilo v ich praktické činy prejavujúce sa v organizovanosti, bdlosti a v bojom majstrovstve pri plnení úloh v bojovej službe.

V etape hodnotenia výsledkov bojovej služby treba vyh dnotiť prácu každého príslušníka smeny. Objektívne hodnotenie ich práce v bojovej službe má veľký výchovný účinok. Pre o veliteľa smien za účinnej pomoci stranického a zväzáckeho organizátora sú povinní plne a všetranne analyzovať prácu každého príslušníka smeny. Na základe výsledkov analýzy bojovej služby politickí pracovníci, stranícke a zväzácke organizácie popularizujú kladné skúsenosti, príkladné plnenie funkčných povinností, prijímajú opatrenia na odstránenie zistených nedostatkov.

Veľká pozornosť sa musí venovať čo najp drobnejšej analýze, zvsobecnovaniu a rozširovaniu skúseností zo straníckopolitickej práce v hotovostných smenách. Hodnotí sa podiel veliteľov, politických pracovníkov, stranických a zväzáckych organizátorov, výborov straníckej a zväzáckej organizácie na jej uskutočňovaní. V mnohých stranických organizáciách sa vžila prax individuálneho hodnotenia činnosti komunistov, ich podielu na výsledkoch dosahovaných jednotkou v bojovej službe. K tomu sa využívajú zasadania stranických a zväzáckych výborov, členské schôdze, zhromaždenia, vojenské schôdze.

V etape hodnotenia výsledkov bojovej služby a účinnosti straníckopolitickej práce je dôležité, aby veliteľia, politickí pracovníci, stranícke a zväzácke organizácie neprehliadali ľajďáctvo, nedbalosť, narušovanie disciplíny, formalizmus a vsobecnosť v uskutočňovaní straníckopolitických opatrení v bojovej službe. Len náročným hodnotením a prijatím účinných opatrení na odstránenie nedostatkov možno zvyšovať kvalitu bojovej služby jednotiek a útvarov PVOŠ.

Straníckopolitická práca v bojovej službe je jedným z rozhodujúcich úsekov činnosti veliteľov, politických pracovníkov, stranických a zväzáckych organizácií. Neprestajné zlepšovanie jej organizácie a účinnosti zvyšuje kvalitu bojovej služby, úroveň bojovej pohotovosti. To vyžaduje každý raz tvorivo pristupovať k plánovaniu a uskutočňovaniu straníckopolitických opatrení, brať do úvahy zloženie smien a úlohy, ktoré pred nimi stoja. Len takýmto spôsobom premyslená, konkrétna straníckopolitická práca v bojovej službe, hlboká čo do obsahu, bezprostredne pôsobiaca na príslušníkov smien je dôležitým nástrojom v rukách veliteľa, politického pracovníka, straníckej organizácie pri mobilizácii smien pre úspešné plnenie bojových úloh.

Nepretržitá organizátorská a ideologická práca medzi príslušníkmi hotovostných jednotiek a smien, správne informácie, nepretržitá pomoc menej skúseným, zovšeobec-

nenie a rozširovanie najlepších skúseností, principiálne vzťahy k rôznym nedostatkom a prijatie správnych opatrení na ich odstránenie dovoľujú aktívne a účinne vplývať na kvalitu plnenia úloh bojovej služby. Vysokú účinnosť straníckopolitického zabezpečenia bojovej služby dosahujú len tí velitelia, politickí pracovníci, stranícke a zväzácke organizácie, ktoré sa zodpovedne zoznamujú s požiadavkami straníckych dokumentov, so smernicami a pokynmi vyšších politických orgánov, s rozkazmi a predpismi pre plnenie úloh v pohotovostnom systéme, ktorým je jasný cieľ straníckopolitíckej práce v bojovej službe, metódy a formy jeho naplňovania, ktorí hlboko dokážu analyzovať obsah práce hotovostných smien a na základe toho konkrétne zameriavať straníckopolitickú prácu v jednotlivých etapách bojovej služby na rozhodujúce úlohy zabezpečujúce vysokú bojovú pohotovosť celého systému PVOS.